

Sisteme Politice Parlamentare
Regimul Politic al Marii Britanii

Cuprins:

Capitolul I

1. Considerațiuni introductive.
2. Noțiunea de „politic” din perspectiva politologiei.
3. Noțiunea de regim politic și regim constituțional.

Capitolul II

1. Regimuri constituționale.
Diferite tipuri de regimuri constituționale.
 - 1.1. Regimul Prezidențial
 - 1.2. Regimul Semi – prezidențial
 - 1.3. Regimul Parlamentar

Capitolul III

Regimul parlamentar al Marii Britanii

1. Considerații generale
2. Parlamentul
3. Camera Lorzilor
4. Camera Comunelor
5. Primul Ministru
6. Monarhia
7. Apariția și rolul partidelor
8. Opoziția
9. Administrația Locală

Bibliografie.

CAPITOLUL I

1. Considerațiuni introductive.

Noțiunea de ”politică” cât și noțiunea de „politic” au constituit cadrul oricărei societăți, indiferent de natura și nivelul ei de dezvoltare, preocupări ce au generat activități fundamentale în acest sens.

Este cunoscut faptul că încă din cele mai vechi timpuri politica a constituit o preocupare în cadrul oricărui sistem social, având un caracter fundamental al oricărui sistem de acest gen.

De la apariția primelor comunități oamenii au fost preocupați de studierea, cunoașterea și aprofundarea societății, a cadrului în care trăiesc și își desfășoară activitatea.

În acest sens, societatea a fost analizată profund din toate punctele de vedere, atât în sens larg – ca un tot unitar , cât și detaliat, pe componente, inclusiv din punct de vedere politic. Ca urmare a acestei analize s-a constatat ca un studiu profund a oricărui tip de sistem social nu se poate realiza fără o analiză prealabilă a „politicului” ca fenomen ce interacționează cu societatea.

2. Noțiunea de „politic” din perspectiva politologiei.

„Political” obiect de studiu al unei științe sociale – al politologiei, este o problemă extrem de dificilă, complexă și care presupune un permanent proces de definire și redefinire. Dificultatea acestui proces decurge din complexitatea și dinamica vieții politice contemporane, din marea explozie informațională ce a generat în mod implicit o accelerare continuă a comunicării precum și din apariția a numeroase științe de studiu a societății, în special a celor de granița cu politicul.

Stabilirea obiectului de studiu al științei politice impune un procedeu complex ce presupune precizarea unor elemente preliminare cum ar fi: domeniul de studiu; noțiunile, categoriile, conceptele, procesele, și legitățile specifice cu care aceasta operează; funcțiile îndeplinite în domeniul cunoașterii, a interdisciplinărității și mai ales în practica socială; locul pe care respectiva știință îl ocupă în sistemul științelor sociale și politice; utilitatea și eficiența sa socială ¹.

Definirea obiectului politologiei a născut și dezvoltat o diversitate de opinii, poziții în gândirea contemporană. În prezent aceste opinii – curente de gândire ce nu s-au putut concretiza într-o idee unitară sunt sintetizate în trei mari orientări:

a) Politologia – știință a studiului statului.

¹ A. Pițurcă – Politologie, Introducere în studiul politologiei

Este o orientare mai veche, ea fiind prezentă încă dinaintea de Montesquieu ea aducând în susținerea sa următoarele argumente:

- însăși etimologia termenului de politologie *polis-stat* și *logos-știință*, adică știința care are ca obiect de studiu statul, puterea și instituțiile sale.

- statul ca cea mai veche și mai importantă instituție politică a societății, cu un rol central în sistemul politic, fapt ce ar presupune de asemenea studiul acestuia de politologie.

Această orientare nu este acceptată de cei mai mulți politologi care susțin următoarele argumente:

- termenul inițial de politologie nu avea în vedere sensul, conținutul actual, ci el se referea la politică ca putere în general, iar statul era conceput și ca o comunitate socială, nu numai ca o instituție politică;

- așa cum o dovedesc ultimele cercetări statul nu este cea mai veche instituție politică a societății, ea fiind precedată de altele. Chiar dacă este cea mai importantă instituție a sistemului politic, dar nu unică, importanța ei decurge tocmai din existența celorlalte și interacțiunea cu acestea²;

² Ovidiu Trasnea, Probleme de sociologie politică, Editura Politică, București,

- Privind politologia strict ca o stiință ce are ca obiect de studiu statul ar înseamna o îngustare nejustificată a obiectului acestei discipline.

Importante elemente ale sistemului politic ca partidele politice, puterea, norma, conduita și activitatea politică ar rămâne în afara obiectului său de studiu³.

b) Puterea politică – obiect de studiu al politologiei

Este o orientare destul de răspândită în cadrul gândirii politice contemporane, atât nord americane Harold Lasswel, George Cătălin cât și din Europa M. Duverger, R. d'Aron etc. Spre exemplu, Herman Haller în lucrarea sa Știința politică, referindu-se la obiectul de studiu susține că “ aceasta gravitează mai ales în jurul problemei obținerii, consolidării și distribuției puterii politice”⁴.

În cazul acestei orientări argumentul fundamental este că puterea constituie obiectivul principal al oricărei acțiuni politice, prin faptul că aceasta se află în centrul politicii.

Și față de această orientare se aduc contra argumente.

³ A. Pițurcă – Introducere în studiul politologiei

⁴ Herman Haller – Știința Politică

Un prim argument ar fi că statul și puterea politică este doar o componentă a sistemului politic și nu politicul ca atare. În nici un caz, ea nu este în măsură să acopere sistemul politic.

Însăși noțiunea de putere, definirea acesteia nu este pe deplin elucidată în știința politică, existând o tendință de extindere a sferei acesteia și asupra unor elemente nepolitice sau dimpotrivă de restrângere a acesteia numai la aspectele autorității.

c) Politicul-obiect de studiu al politologiei

“Politicul” în multitudinea și diversitatea formelor sale de manifestare și exprimare este impetuos necesar să constituie obiectul de studiu al științei politice.

Politologia ni se relevă ca o știință de sinteză, de analiză în ansamblu a politicului și politicii, a genezei, esenței proceselor, legităților și relațiilor specifice acestuia⁵.

Referindu-se la acest aspect politologul român O. Trăsnea precizează “esența, geneza și legitatea dezvoltării politicului ca fenomen social complex, dar specific trebuie să constituie obiectul de studiu al politologiei⁶

Sintetizând, politologia studiază și explică natura și esența politicului, geneza și dinamica lui, precum și rolul pe care îl are în

⁵ A. Pițurcă – Introducere în studiul politologiei

⁶ . Ovidiu Trăsnea, *Filosofia politică*, Ed. Politică București

realitatea complexa⁷. Ea ne fiind nici o pseudo-stiință, așa cum este prezentata de diverși ideologi francezi printre care amintim Gaston Bouthaul și nici un capitol teoretic al sociologiei ca la R. Aron.

În mod evident politologia nu este în măsură să epuizeze cercetarea politicului, dar mai mult ca cert este faptul că politologia este singura care o face de la nivel de ansamblu, de sinteză și din acest punct de vedere este unica știință din cadrul științelor politice capabilă prin aria ei de cercetare, să acopere întreaga sferă de cercetare a politicului.

3. Noțiunea de regim politic și regim constituțional

În opinia autorilor francezi prin noțiunea de “regim politic” se denumește acea noțiune complexă care face apel la “regulile de organizare și funcționare a a instituțiilor constituționale, la sistemul de partide, la practicarea vieții politice, la ideologie și la moravurile politice.”⁸

⁷A. Pițurcă – Introducere în studiul politologiei

⁸ Benone Pușcă, Andy Pușcă – Drept constituțional comparat,
Phillipe Ardant – Institutions politiques et Droit Constitutionnel

Astfel, cu referire la regim politice, în literatura de specialitate se fac mai multe clasificări ale regimurilor politice. Putem clasifica regimurilele politice în regimuri politice democratice și regimuri politice nedemocratice, regimuri politice autoritare și regimuri politice autocratice, și nu în ultimul rând regimuri politice constituționale, regimuri politice fasciste, militare, prezidențiale, parlamentare etc.

Importanța acestei clasificări fiind relevată însăși prin modalitatea de exercițiu ale puterii politice.

Regimurile constituționale sunt de fapt modalitatea prin care regimurile politice se exprimă pe plan juridic și al organizării constituționale.⁹ Ca lege fundamentală a statului, constituția va consacra ideile politice și modalitățile de organizare ce se reflectă în sistemul politic respectiv.

Exprimarea pe plan juridic este dată de rigoarea juridică, ce asigură interpretarea textului constituțional în mod just, și sau clarificarea unor prevederi neechivoce ce nu sunt suficient de concret relatate, astfel încât textul constitutiei să servească intereselor statului de drept.

CAPITOLUL II

1. Regimuri constituționale.

Diferite tipuri de regimuri constituționale.

Așa cum am arătat în rândurile de mai sus prin regimuri constituționale înțelegem de fapt modalitatea prin care regimurile politice se exprimă pe plan juridic și al organizării constituționale.

În funcție de regimul politic al unui stat, dar și de forma de guvernământ, dispozițiile constituționale consacră diferite principii pe baza cărora sunt delimitate noțiunile de putere executivă, făcând referire aici la atribuțiile președintelui, la rolul său de mediator, ori la atribuțiile guvernului, ponderea prerogativelor președintelui sau guvernului, variind în funcție de tipul de regim constituțional.

Vorbind de regimuri politice distingem mai multe tipuri de regimuri constituționale. Aici putem menționa regimul prezidențial, regimul semi-prezidențial și nu în ultimul rând regimul parlamentar.

⁹ Benone Pușcă, Andy Pușcă – Drept constituțional comparat

1.1.) Regimul prezidențial.

Este primul dintre regimurile politice și se remarcă prin faptul că acest regim conferă un mare număr de atribuții președintelui. Aceste atribuții pot fi neutralizate printr-o procedură care conferă transparență și totodată permite controlul opiniei publice, precum și tragerea la răspundere a șefului de stat pentru abateri de la mandatul ce i s-a oferit.¹⁰

Puterile largi ce îi sunt oferite președintelui nu afectează cu nimic realizarea întregului mecanism al instituțiilor democratice întrucât însuși președintele se află sub controlul Constituției.

Alegerea președintelui se face pe baza unei proceduri democratice de consultare a poporului. Prin urmare, adoptarea sau aplicarea regimului prezidențial nu este influențată atât de mult de prerogativele președintelui, de ponderea și tipul ce îi aparțin acestuia, ci de modul în care se încadrează această putere în mecanismele de control democratic și de verificare a felului în care președintele își exercită prerogativele.¹¹

¹⁰ Tudor Drăganu – op. cit.

¹¹ Victor Duculescu, Constanța Călinoiu, Georgeta Duculescu – Drept constituțional comparat.

1.2.) Regimul semni-prezidențial.

Regimul semi-prezidențial imaginează o cale de mijloc între sistemul prezidențial în care președintelui i se acordă prerogative ofarte lagi și sitemul parlamentar în care presedintelui nu i se acordă nimic¹².

Ca elemente comune între cele două regimuri menționate mai sus, regimul prezidențial și cel semi-prezidențial, remarcăm posibilitatea de punere sub acuzație a președintelui în anumite situații grave, pentru abaterea de la mandatul ce i s-a încredințat.

De remarcat este faptul că atât în sitemul prezidențial cât și în cel semi-prezidențial președintele nu are inițiativă legislativă, dar el poate oprii adoptarea unor proiecte de legi și dispune trimiterea lor pentru o nouă discutare Camerei (sau Camerelor) în scopul reexaminării pentru proiectul pe care nu îl acceptă¹³.

În cadrul sistemului semi-prezidențial președintelui îi revine rolul de arbitru între puterile statului, fiind ales de întregul popor, de fapt puterea executiva apaținând Guvernului. Totodată în sistemurile semi-prezidențiale președintele poate dizolva parlamentul, în anumite situații specifice prevăzute în Constituție, în timp ce în sistemul prezidențial, președintele nu poate face acest

¹² Benone Pușcă, Andy Pușcă – Drept constituțional Comparat

¹³ Victor Duculescu, Constanța Călinoiu, Georgeta Duculescu – Drept constituțional comparat.

lucru. Aceasta reprezentând cea mai importantă deosebire între regimul prezidențial și cel semi – prezidențial.

În sistemul anumitor constituții președintele are aceleași atribuții privind funcțiile militare și cele de politică externă.

1.3.) Regimul Parlamentar.

Regimul Parlamentar acordă importanță deosebită Parlamentului, acesta devenind adevăratul forum politic de guvernare.

În cadrul acestui regim Guvernul este condus de un prim ministru ce este ținut să răspundă pentru acțiunile sale în fața Parlamentului. Acesta din urmă în condițiile în care apreciază că nu își îndeplinește mandatul îi poate retrage încrederea acordată.

Președintelui republicii îi revin atribuții de reprezentare și protocol, acesta având un rol politic minor în raport cu poziția proeminentă a primului ministru, totuși în situații de criză președintele poate acționa cu succes.

Ca trăsături principale ale regimului Parlamentar enumerăm următoarele: regula că șeful statului nu răspunde din punct de vedere politic; cea potrivit căreia șeful statului poate dizolva parlamentul; regula că guvernul răspunde din punct de vedere politic în fața parlamentului, atât pentru propriile sale acte cât și pentru cele ale șefului statului; regula potrivit căreia guvernul trebuie să se bucure

de încrederea parlamentului, urmând să demisioneze atunci când o pierde etc¹⁴.

Referitor la relația dintre republica și monarhie, trebuie precizat că în actualele condiții istorice monarhia poate exista numai sub forma celei constituționale¹⁵, în timp ce republicile pot fi atât prezidențiale, semi – prezidențiale cât și parlamentare.

În concluzie, în țările în care la acest moment exista un regim monarhic, în realitate acesta este unul monarhic constituțional guvernat de principiul fundamental potrivit căruia regele nu se amestecă în politică ci rămâne doar un simbol al statului, păstrând atribuțiile președintelui de republică în cadrul sistemelor parlamentare.

¹⁴ Tudor Drăgan – începuturile și dezvoltarea regimului parlamentar în România până în 1916

¹⁵ Victor Duculescu, Constanța Călinoiu, Georgeta Duculescu – Drept constituțional comparat.

Capitolul III

Regimul parlamentar al Marii Britanii

1. Considerații generale

Sistemul de drept anglo-saxon se individualizează față de cel francez prin două trăsături: normele care-l alcătuiesc sunt norme ale dreptului comun (common law), iar litigiile administrative sunt soluționate de către instanțele judiciare de drept comun și nu de către instanțe speciale de contencios administrativ.

Aceste trăsături s-au evidențiat în Anglia, însă doar până în a doua jumătate a sec.al XIX-lea, când reformele administrative locale au marcat instituirea unor norme juridice speciale, derogatorii de la dreptul comun - normele de drept administrativ.

Trăsătura caracteristică a **sistemului constituțional britanic** este absența unei constituții în sens formal și nu în sens material, întrucât la ansamblul coerent de cutume se adaugă texte juridice adoptate de parlament, de o importanță deosebită pentru dezvoltarea instituțiilor politice din această țară, ca și pentru raporturile dintre guvernanți și guvernați, amintim aici: “Magna

Charta Libertatum” din anul 1215, “Petition of Rights” din anul 1628, “Habeas Corpus Act” din anul 1679, “Bill of Rights” din anul 1689, “Act of Settlement” din 1701, “Reform Act” din anul 1832, “Parliament Act” din anul 1911, “Statutory Instruments Act” din anul 1946, și nu în ultimul rând “Parliament Act” din anul 1959.

Alături de aceste acte se aplică și un mare număr de tradiții și cutume constituționale cu un rol funcțional bine stabilit, de a căror existență și obligativitate este conștientă întreaga națiune engleză, aceste simboluri constituționale cu un caracter tradițional fiind respectate cu rigurozitate, fără a se simți nevoia unei codificări.

În acest sens, Prof. C. Dissescu aprecia la începutul secolului, că ”amintirea și uzul zilnic al drepturilor și libertăților individuale consacrate de cutuma britanică sunt săpate adânc în viața poporului, atât de adânc încât nici o constituție din lume nu a fost atât de puțin nesocotită cum a fost Constituția engleză”.

În Anglia, procesul de formare a instituțiilor de guvernare, în special a Monarhiei și Parlamentului a parcurs etape distincte.

Mai întâi, s-a format Coroana ca simbol al autorității publice. Parlamentul apărând mai târziu, ca o reacție a burgheziei împotriva absolutismului regalității, manifestat deseori în forme violente.

Parlamentul britanic, una din cele mai vechi instituții ale edificiului constituțional, este format din Monarh, Camera Lorzilor

și Camera Comunelor. Apariția camerelor sub forma actuală reprezintă rezultatul unui îndelung proces istoric.

2. **Parlamentul**

Parlamentul britanic are o îndelungată tradiție, referiri cu privire la acest forum legislativ fiind cunoscute încă dinainte de 1295. Istoria Marii Britanii atestă faptul că regii saxoni aveau obiceiul de a se consulta în probleme impotante cu înalții funcționari ai curții ce alcătuiau un consiliu regal permanent.

Primele mențiuni despre “Parlamentul Britanic” apar la 1295 când regele Eduard I a convocat “Magnum Concilium” ce avea o reprezentare concretă a celor 3 stări sociale: clerul, nobilimea și orașele¹⁶.

Marele Parlamentul Britanic semnifica cuprinderea tuturor stărilor sociale recunoscute ca fiind îndririuite să aibă reprezentanți în parlament. Constituirea Camerei Comunelor reprezentând consecința unei evoluții istorice legate în special de necesitatea soluționării constructive a problemelor legate de taxe și impozite¹⁷.

¹⁶ Benone Pușcă, Andy Pușca – Drept constituțional Comparat

¹⁷ Benone Pușcă, Andy Pușca – Drept constituțional Comparat

Raporturile cu coroana exprimau subordonarea parlamentului față de corană; regele având atât atribuți executive cât și legislative.

Starea de subordonare a parlamentului britanic față de rege a continuat și în sec. XIV, acesta este marcat de separarea parlamentului în două camere. Astfel la 1332 cele două grupuri (unul format din prelați și nobili și unul format din cavalerii reprezentanți ai comitatelor și reprezentanții orașelor) deliberau separat, iar în 1351d in aceste două grupuri s-au format două adunări cu localuri separate – Camera Lorzilor respectiv Camera Comunelor. La această dată cele două adunări nu aveau atribuțiile unui organ legislativ.

În cea de-a doua jumătate a sec. XV procedurii de legiferare i se adaugă noi elemente, în sensul că acum proiectul de lege formulat de una din camere era trimis celelalte spre examinare și aprobare, ulterior acesta (proiectul de lege) fiind trimis regelui, care, dacă îl aproba devenea lege¹⁸.

Din această perioadă încep să se întărească puterile parlamentului. Astfel la 1399 Regele Richard al II- lea este destituit de către parlament. Cu timpul relațiile dintre parlament și

¹⁸ Benone Pușcă, Andy Pușca, – Drept constituțional Comparat
Gh. Tănase Gheorghe – Op. cit.

regalitate s-au normalizat în sensul că puterea parlamentului nu a mai putut fi contestată de monarh.¹⁹

De menționat este reforma din 1823 ce a extins sistemul de partide de la parlament în toată țara, legându-l de sistemul Cabinetului de Guvernare.

În această perioadă se clarifică relațiile dintre Camera Comunelor și Camera Lorzilor. Este instituționalizată existența opoziției, ce trebuia să-și asume o serie de funcții tradiționale ale parlamentului și nu în ultimul rând se modifică procedura parlametară în scopul asigurării unei guvernări efective.

3. Camera Lorzilor

Originea Camerei Lorzilor, ca organism nobiliar, având prerogativa de a-l consilia pe Rege, trebuie căutată înainte de cucerirea normandă din 1066.

Inițial, Camera Lorzilor a deținut o evidentă superioritate față de Camera Comunelor datorită poziției privilegiate în raporturile cu Coroana, puterea politica a Camerei Lorzilor provenind din

¹⁹ Benone Pușcă, Andy Pușca – Drept constituțional Comparat

compoziția sa socială: marea aristocrație engleză și înalții prelați ai Regatului, legați prin interese comune de instituția regalității.

Până la sfârșitul secolului al XVIII-lea, Camera Lorzilor a reprezentat centrul real al puterii politice, după care rolul său politic s-a diminuat, devenind simbolic, astfel că, în prezent, puterea politică a parlamentului britanic este concentrată în sânul Camerei Comunelor, fiind exercitată de aceasta, în strânsă legătură cu programul politic și interesele partidului de guvernământ.

Din punctul de vedere al organizării puterilor și al raporturilor dintre ele, vechile cutume constituționale au fost înlocuite cu altele²⁰. Astfel, dacă recrutarea prim miniștrilor se făcea, conform cutumei, din rândul Camerei Lorzilor, iar miniștrii răspundeau în fața acesteia, astăzi răspunderea miniștrilor se angajează numai în fața Camerei Comunelor, iar premierii sunt recrutați dintre deputați.

Camera Lorzilor este condusă de Lordul Cancelar, membru al guvernului și președinte al Curții Supreme de Apel. Camera Lorzilor poate numi comisii speciale cu caracter temporar (select committees) însărcinate cu soluționarea unor probleme concrete ale activității Camerei. De asemenea, Camera Lorzilor servește monarhul să-și facă cunoscută poziția față de programul Guvernului prin mesajul Tronului. Camera Lorzilor, simbol al dezvoltării constituționale a Marii Britanii și factor decisiv al

întăririi încrederii națiunii engleze în instituțiile sale politice, rămâne o constantă a vieții politice, fiind păstrată nu numai în sistemul de guvernare, ca o instituție politică adânc înrădăcinată, ci și în conștiința publică.

4. Camera Comunelor

Camera Comunelor este organismul care concentrează întreaga putere legislativă a parlamentului. Membrii Camerei Comunelor sunt desemnați prin alegeri generale, prin vot universal.

Camera Comunelor este prezidata de “Speaker”, el însuși parlamentar ales în această funcție de către membrii Camerei. El are sarcina de a conduce dezbaterile din Camera și de a veghea la respectarea regulilor de procedură parlamentară ale Camerei.

În Cameră se formează două grupuri parlamentare, fiecare cuprinzând deputați aparținând unuia dintre cele două partide principale. Fiecare grup parlamentar este condus de un lider. Partidele politice britanice sunt constituite pe principii stricte de disciplină, astfel ca deputații sprijină activ programul politic al partidului care i-a propus la candidatura. În cadrul Camerei Comunelor, opoziției i se asigură toate condițiile pentru a critica

²⁰ Internet – Noțiunea de executiv și administrație publică în principalele sisteme contemporane

programul guvernamental, primul-ministru ca și pe ceilalți membri ai Cabinetului. Majoritatea parlamentară este o susținătoare a cererilor Guvernului adresate Camerei.

Dreptul de dizolvare al Camerei îl deține Monarhul dar de fapt acest drept al Regelui este un drept pur formal, în realitate primul ministru este cel ce solicită acestuia dizolvarea, iar acesta se conformează.

Camera are atât o funcție legislativă, cât și funcții nelegislative, cum este controlul exercitat asupra Guvernului. Când privește funcția legislativă a Camerei Comunelor, aceasta este dirijată din umbră de către guvern, care utilizează pârghiile parlamentare și normele stricte ale disciplinei de partid. Există și situații când Parlamentul abilitază expres Guvernul să adopte norme cu putere de lege, însă Parlamentul își rezerva dreptul de a controla activitatea normativă a Guvernului, atât prin comisiile sale, cât și prin crearea cadrului legislativ în care orice persoană, fizică sau morală, se poate plânde dacă prin actele Guvernului i s-au produs în mod nejustificat pagube.

Ca funcții nelegislative ale Camerei se poate reține responsabilitatea miniștrilor în fața Parlamentului dar și puterea bugetară a acestuia, cu toate că în sistemul constituțional britanic activitatea bugetară poate fi redusă schematic la următoarea formulă: Guvernul solicită fonduri, Camera Comunelor le acordă, iar Camera Lorzilor aprobă aceasta atribuire.

Deși sistemul constituțional britanic se bazează pe principiul separației celor trei puteri: legislativă, executivă și puterea judecătorească, între acestea există mecanisme constituționale de interferență, de colaborare și cooperare în procesul de guvernare.

De pildă, parlamentul numește primul-ministru și pe ministrii, guvernul exercită inițiativa legislativă, comisiile parlamentare verifică activitatea guvernului, deputații interpelează miniștrii etc. O expresie a acestei colaborări între puteri este și responsabilitatea ministerială care constă în prerogativa parlamentului de a cere membrilor guvernului să raporteze în fața acestuia în legătură cu modul în care își îndeplinesc atribuțiile²¹.

5. Primul Ministru

Instituția primului ministru a apărut și evoluat ca o consecință a renunțării monarhului la dreptul de a conduce personal ședințele cabinetului.

Instituția modernă a primului ministru este produsul textului legislativ intitulat “Reform Act” de la 1832, ce a consacrat obligația numirii primului ministru în persoana liderului partidului majoritar în Camera Comunelor.

Prim ministrul are o poziție dominantă în cadrul guvernului britanic cât și în viața politică a țării. Poziția acestuia este bazată mai mult pe o înțelegere nescrisă decât pe o convenție în adevăratul sens al cuvântului²².

Printre atribuțiile primului ministru amintim:

Este lider al partidului său pe tot cuprinsul țării și în parlament; este speck-erul Camerei Comunelor; este responsabil cu desemnarea miniștrilor, ce sunt numiți de regină cu avizul său; selectează acei miniștrii ce urmeză să constituie cabinetul; prezidează ședințele cabinetului și coordonează în mod direct întreaga politică, dezvoltând și precizând orientările de principiu pe care le stabilește propriul său partid etc.

Primul ministru este cel ce comunică suveranului hotărârile guvernului, este responsabil pentru o mare varietate de numiri și exercită un patronaj considerabil.

²¹ Tudor Drăgan – op. cit.

²² Benone Pușcă, Andy Pușca – Drept constituțional Comparat

6. Monarhia

Monarhul Angliei este un simbol al tradiției, doar aparent implicat în viața politică, statutul său corespunzând maximei:

”Regele domnește, dar nu guvernează”.

El este considerat iresponsabil din punct de vedere politic și se bucură de o adevărată imunitate în materie penală și civilă. Așadar, rolul politic al monarhului este pur formal, întrucât acesta se conformează, fie dorinței guvernului, fie unor cutume în favoarea acestuia.

Astfel, Monarhul are următoarele atribuții:

1. Desemnarea primului ministru.

Prin această prerogativă a sa, Monarhul desemnează în mod obligatoriu liderul partidului învingător în alegeri;

2. Sancționarea legilor.

Cutuma îi recunoaște acest drept de veto, dar de fapt Regele nu a mai utilizat această prerogativă a sa de la începutul secolului XVIII-lea;

3. Prezintă “Mesajul Tronului”.

La deschiderea fiecărei sesiuni parlamentare este prezentat “Mesajul Tronului” de fapt acesta obișnuit are un rol simbolic fiind o

pledoarie în favoarea programului guvernamental al partidului aflat la putere;

4. Înmanarea ordenelor și distincțiilor.
5. Dizolvarea Camerei Comunelor.

Această prerogativă a Regelui are un rol formal, practic inițiativa aparține primului ministru, Monarhul conformându-se cererii acestuia, Camera Lorzilor ne putând fi dizolvată;

6. Declararea stării de război și încheierea păcii.

Prin această prerogativă a sa Monarhul este abilitat să declare stare de război și să încheie pacea.

7. Încheierea tratatelor.

Regele are posibilitatea de a încheia tratate cu alte state, atât în calitate sa de Suveran, cât și ca reprezentant al Parlamentului.

8. Recunoașterea altor state și guverne.

Regele păstrează rolul necontestat de șef al Bisericii anglicane, fiind de asemenea, șef al Commonwealth-ului britanic.

7. Opoziția

Spre deosebire de alte state în Marea Britanie opoziția are un rol instituționalizat la fel ca și guvernul. Aceasta joacă un rol

foarte important în sistemul de guvernământ, fiind o instituție ce îndeplinește în mod esențial atribuții pozitive

Referitor la atribuțiile opoziției menționam următoarele: Opoziția asigură responsabilitatea continuă cu privire la căile prin care puterile guvernului sunt exercitate; acceptă responsabilitatea guvernării când electoratul dorește schimbarea politică; cooperează cu guvernul în dezbaterile problemelor supuse parlamentului; exprima principiul liberății cuvântului în Marea Britanie²³.

8. Administrația Locală

Structura modernă a administrației locale datează din sec. XIX, ea reprezentând în foarte mare măsură un produs al noilor condiții create de revoluții industriale și agrare²⁴.

Autoritățile locale cuprind consiliile alese pe trei ani, din rândul cărora o treime se reînnoiește anual. Primarul este ales de către consilierii municipali. Acesta își îndeplinește atribuțiile timp de un an, putând fii reales.

Deciziile consiliului local sunt puse în practică de către diferiți oficiali și funcționari guvernamentali locali. Aceștia din

²³ Benone Pușcă, Andy Pușca – Drept constituțional Comparat

²⁴ V.D. Lipman – Local Government Areas, citat de R. M. Punnet, op.cit

urmă trebuie să aibă o calificare profesională; tot o dată aceștia nu pot figura printre candidații propuși pentru alegerea consiliului, trebuie să fie apolitici și imparțiali în exercitarea activității lor.

Foștii consiliei locali nu pot deveni funcționari decât după 12 luni de la expirarea mandatului.

Consiliile locale trebuie să se reunească de cel puțin patru ori pe an, deși de fapt numărul ședințelor acestui consiliu este mult mai mare²⁵.

Ședințele consiliului local au forma unor dezbateri pe marginea propunerilor făcute de comitetele consiliului.

²⁵ Benone Pușcă, Andy Pușca – Drept constituțional Comparat

Bibliografie:

- Benone Pușcă, Andy Pușcă – Drept constituțional Comparat
- Benone Pușcă, Andy Pușcă – Drept constituțional și instituții politice
- Pițurcă – Politologie - Introducere în studiul politologiei
- Ovidiu Trăsnea - Probleme de sociologie politica, Editura Politica, Bucuresti,
- Ovidiu Trăsnea - Filosofia politică, Ed. Politică București
- Herman Haller – Știința Politică
- Phillipe Ardant – Institutions politiques et Droit Constitutionnel
- Tudor Drăgan – începuturile și dezvoltarea regimului parlamentar în România până în 1916
- Tudor Drăgan – op.cit.
- Victor Duculescu, Constanța Călinoiu, Georgeta Duculescu – Drept constituțional comparat.
- Gh. Tănase Gheorghe – Op. cit.
- V.D. Lipman – Local Government Areas, citat de R. M. Punnet, op.cit
- Genoveva Vrabie – Drept Constituțional
- Internet – Noțiunea de executiv și administrație publică în principalele sisteme contemporane.